

1 Velferdsbeskrivelse – Modum

1.1 Presentasjon av kommunen

Modum kommune tilhører AV- gruppe 4 som består av SSBs kostragupper 1 og 10. Hva er det som kjennetegner Modum og kommunegruppen?

Kjennetegn for Modum kommune og kommunegruppen

- AV – gruppe 4 består av 48 kommuner.
- Følgende fylker er ikke representert i denne gruppen: Akershus, Nordland, Troms, Finnmark og Nord- Trøndelag.
- Denne gruppen består av små og mellomstore kommuner med en befolkning fra 0 – 20 000 innbyggere.
- Kommunene har middels bundne kostnader og lave frie disponible inntekter pr innbygger.
- Ut fra KOMMODE modellens prediksjoner kan man forvente at denne typen kommuner til en viss grad vil prioritere velferdstilbudet i sektorer som ikke har lovpålagte krav og normer når de blir tilført mer penger. Dette fordi de har oppfylt minstestandardene og har brukt mindre penger på kultur og fritid.
- Modum er en mellomstor kommune i Buskerud med om lag 12 500 innbyggere.
- Kommunen har svak befolkningsvekst.

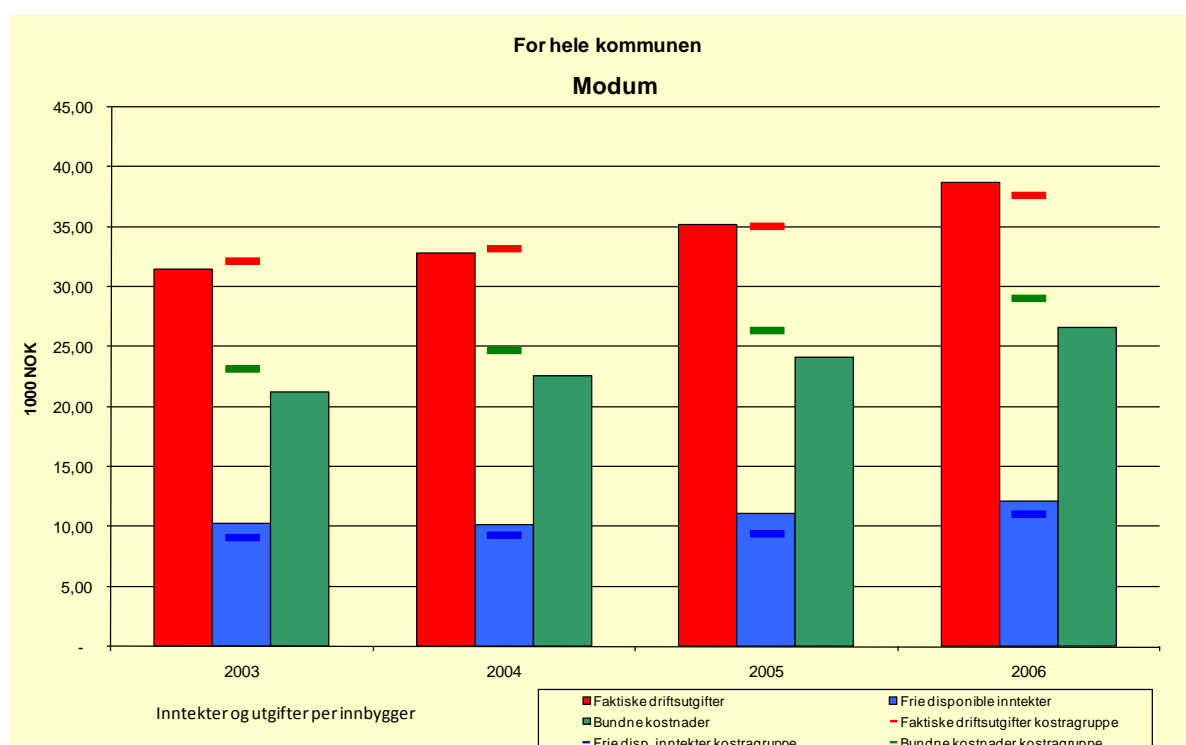
1.2 Overordnet økonomisk handlingsrom for Modum

Økonomisk situasjon

- Ok økonomi over flere år.
- Bedret økonomisk situasjon de siste årene pga økte rammeoverføringer.
- Prioritert økning av tjenestetilbudet innenfor pleie og omsorg, barnehager, men også kultur.
- Etterslep på vedlikehold primært innen pleie og omsorg.
- Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter: 3,7 prosent (2005), 3,3 prosent (2006).
- Netto lånegjeld i kroner pr innbygger 10303 (2005), 11858 i (2006)

Nettodriftsresultat for kommunen har hatt en liten nedgang fra 2005 til 2006 (3,7 til 3,3). Økte overføringer har imidlertid medført at omfanget av tjenesteproduksjonen har økt, og at kommunen har unngått å måtte kutte i tjenestetilbudet.

Figuren nedenfor viser en veldig svak økning i kommunens frie disponible inntekter, og kommunen ligger litt over sin kommunegruppe når det gjelder nivået på de frie disponible inntektene.

Modum kommune har hatt en relativt stabil netto lånegjeld pr innbygger i 2005 og 2006. Den samlede lånegjelden har doblet seg fra 2002 til 2006 fra om lag 200 til 400 mill kroner, noe som har sammenheng med investeringer i pleie- og omsorgssektoren og oppvektsektoren. Omfanget av investeringer innebærer at kommunen i 2008 må bruke om lag 10 mill kroner i 2008 på å betjene lån. Kommunen er en aktiv eier i Midt Nett Buskerud og Modum Kraftproduksjon KF som er heleid av kommunen. Dette sikrer kommunen gode renteinntekter og et visst økonomisk handlingsrom.

Når det gjelder situasjonen på vedlikehold har Modum et etterslep på pleie- og omsorgssektoren og sykehjemmet Modumheimen trenger rehabilitering. På skolesektoren er situasjonen annerledes og kommunen har hatt en langsiktig

rehabiliteringsplan for opprusting av alle skolene. Som et ledd i denne planen er det fra 2005 til 2007 investert om lag 125 mill kroner til rehabilitering. Når det gjelder barnehagene er bygningsmassen generelt sett bra, men de to eldste barnehagene trenger oppussing.

Pleie og omsorgssektoren og barnehager er prioritert både på investerings- og driftssiden i kommunen. Dette kommer til uttrykk ved at kommunen har etablert et nytt bo – og dagesenter for eldre, prioritert enerom på sykehjemmet, og opprettet flere barnehageplasser. Økt ressursbruk og omfang på tjenestene på disse områdene er blant annet et uttrykk for demografiske endringer. Økte investeringer på skolesider er en villet politisk prioritering, men skole kan ikke sies å være prioritert på driftssiden i samme grad.

Når det gjelder oppvekstsektoren hadde kommunen pr 1.november 2007 ca 55 barn på venteliste. Kommunen regner med å ha full dekning ved hovedopptaket våren 2008, og har igangsatt prosjektering av to barnehager.

Kommunen har en desentralisert og tungdreven skolestruktur. Innen kultur og fritid har kommunen i 2006 brukt mer på kulturskolen, støtte til lag og foreninger og aktivitetstilbud til barn og unge. Nytt ungdomshus åpnes i Åmot i 2008.

Ut fra Kommodemodellens prediksjoner kan man forvente at denne typen kommuner til en viss grad vil prioritere velferdstilbudet i sektorer som ikke har lovpålagte krav og normer når de blir tilført mer penger. Dette fordi de har oppfylt minstestandardene og har brukt mindre penger på kultur og fritid. Modum kommune har primært prioritert lovpålagte sektorer som pleie- og omsorg og barnehager, men også kultur. Funnene i Modum kan derfor bare i begrenset grad sies å understøtte Kommodemodellens prediksjoner.

1.3 Hvilket velferdstilbud gir Modum?

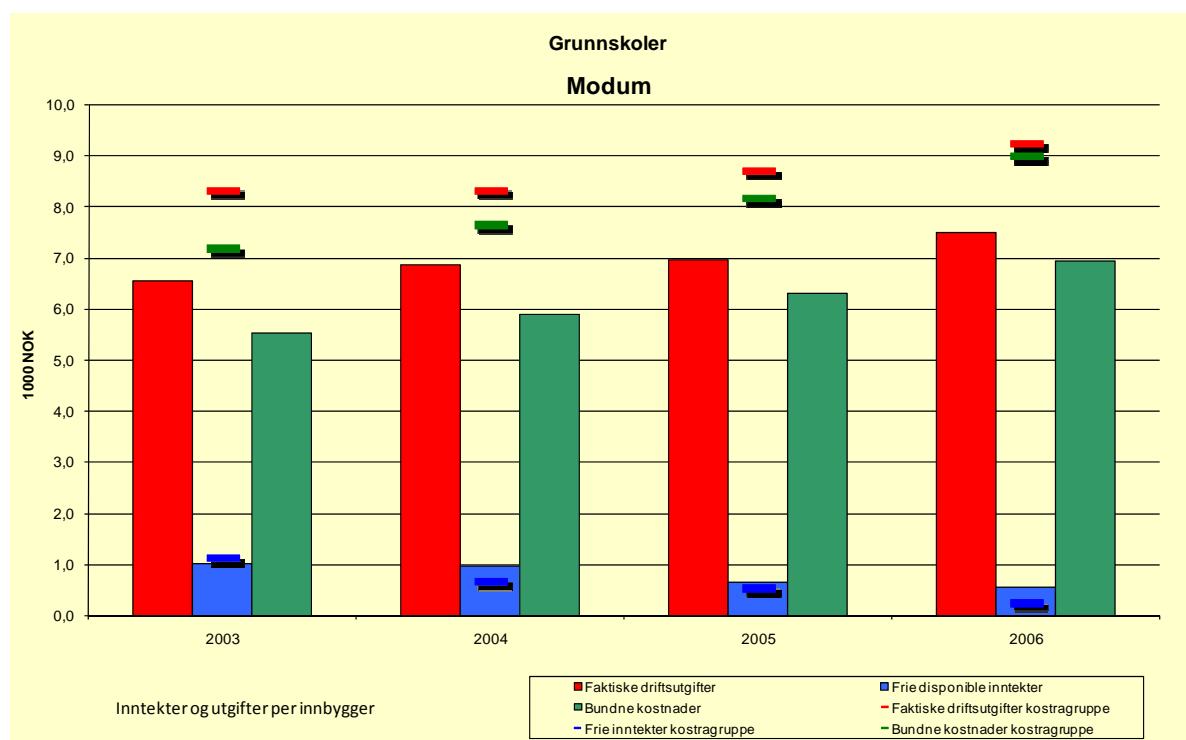
Ut fra den økonomiske situasjonen i kommunen, hvordan kan vi da beskrive velferdstilbudet i Modum kommune innenfor utvalgte sektorer?

Velferdstilbud i Modum

- Prioriterte sektorer og endringer:
 - Investering i skole- og ungdomshus på 97 mill kroner som ledd i rehabilitering av skolene.
 - Nytt Vikersund bo – og dagsenter for eldre, 25 plasser
 - Full dekning enerom på Modumheimen sykehjem.
 - Investert i nye psykiatriboliger og botilbud til psykisk utviklingshemmede på om lag 80 mill kroner.
 - Flere barnehageplasser, prosjektering av to barnehager.
- Tjenestetilbudet etter sektor:
- Skole og barnehage:
 - Antall elever per datamaskin; 8,1 (2005), 7,3 (2006)
 - Elever per undervisningsrelatert årsverk; 11,7 (2005), 11,5 (2006)
 - Andel ansatte med førskolelærerutdanning; 25,9 prosent (2005), 24 prosent (2006)
 - Andel barn 1–5 år med barnehageplass; 73 prosent (2005), 76,7 prosent (2006)
 - Kommunen har ikke full barnehagedekning i 2007.
 - Noe vanskelig å rekruttere førskolelærere.
- Pleie og omsorg:
 - Nytt Vikersund bo – og dagsenter for eldre, 25 plasser
 - Investert i nye psykiatriboliger og botilbud til psykisk utviklingshemmede på om lag 80 mill kroner.
 - Ikke system ventelister, behov vurderes løpende.
 - Tilgang fagutdannet personale er rimelig bra.
 - Andel innbyggere 67 år og over som er beboere på institusjon; – 0,3 prosent (2005), 4,4 prosent (2006)
 - Andel innbyggere 67 år og over som mottar hjemmetjenester; 24,8 prosent (2005), 25,9 prosent (2006)
 - Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner; 67,7 prosent (2005) 100 prosent (2006)
- Kultur og fritid:
 - Nytt ungdomshus åpnes i Åmot 2008 (samlokalisert med skolen).
 - 0,5 mill til korpsene i 2007.
 - Ventelister til kulturskolen.
 - Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger; 192 (2005) 211 (2006)
 - Netto driftsutgifter til idrett per innbygger; 546 (2005) 564 (2006)
 - Netto driftsutgifter til kommunale kultur- og musikkskoler per innbygger 191 (2005), 232 (2006)

1.4 Nærmere om velferdstilbudet innenfor skole og oppvekst (SO)

1.4.1 Skole

Skolesektoren er en prioritert sektor i Modum kommune over investeringsbudsjettet, og kommunen har investert i skole- og ungdomshus på 97 mill kroner som ledd i rehabilitering av skolene.

På driftssiden er skole imidlertid ikke en fullt så prioritert sektor. Kommunen har brukt litt mindre av sine frie disponible inntekter i 2006 enn i 2005 på skole. Sammenliknet med sin AV gruppe bruker Modum litt mer av sine frie inntekter på skole i 2006 enn de andre kommunene i denne gruppen.

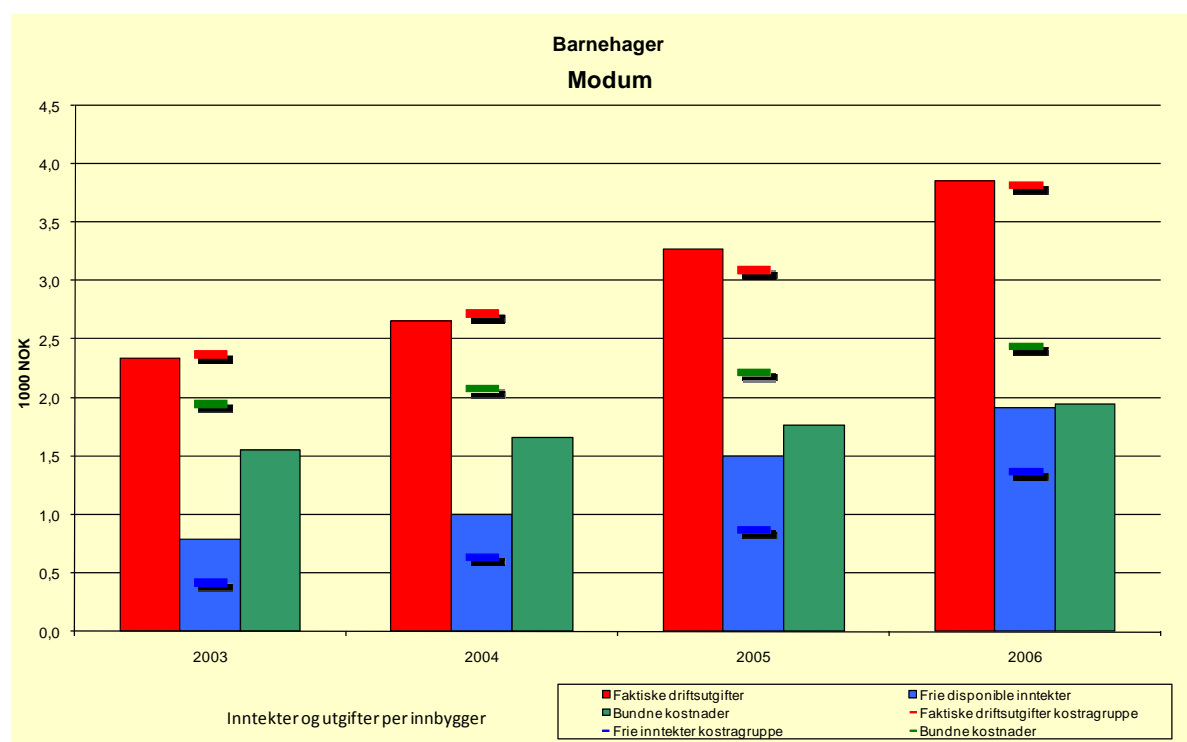
Modum har 7 barne- og ungdomsskoler og har en desentralisert og relativt kostbar skolestruktur. Driftsrammene til skolene har ikke endret seg nevneverdig. Elevtallet har vist en nedgang de siste årene. Kommunen har hatt en langsiktig satsing på IKT, mens 8,1 elever må dele på en pc i 2005 må 7,3 elever dele på en pc i 2006. Alle

lærerne har imidlertid bærbar pc i 2006. Når det gjelder lærertettheten har denne vært relativt stabil (11,7 (2005), 11,5 (2006)).

6,1 prosent av elevene i grunnskolen får spesialundervisning. Kommunen har som målsetting at flere elever skal få tilrettelagt undervisning innen ordinær drift, og kommunen har økt fokus på tilpasset opplæring.

Kostratall viser at kommunen har en moderat nedgang i bruk av midler til undervisningsmaterieell til elever i 2006. Modum har i begrenset grad byttet ut lærerbøker i forbindelse med innføring av Kunnskapsløftet.

1.4.2 Barnehage

Barnehagene er en prioritert sektor i Modum, og kommunen bruker generelt litt mer av sine frie inntekter på barnehager enn de andre kommunene som tilhører AV-gruppe 4, jf figuren over.

Modum har 7 kommunale og 9 private barnehager. Kommunen hadde pr 1.november 2007 ca 55 barn på under tre år på venteliste. Det er blitt opprettet permanente plasser i midlertidige lokaler for å ta unna ventelistene. Kommunen

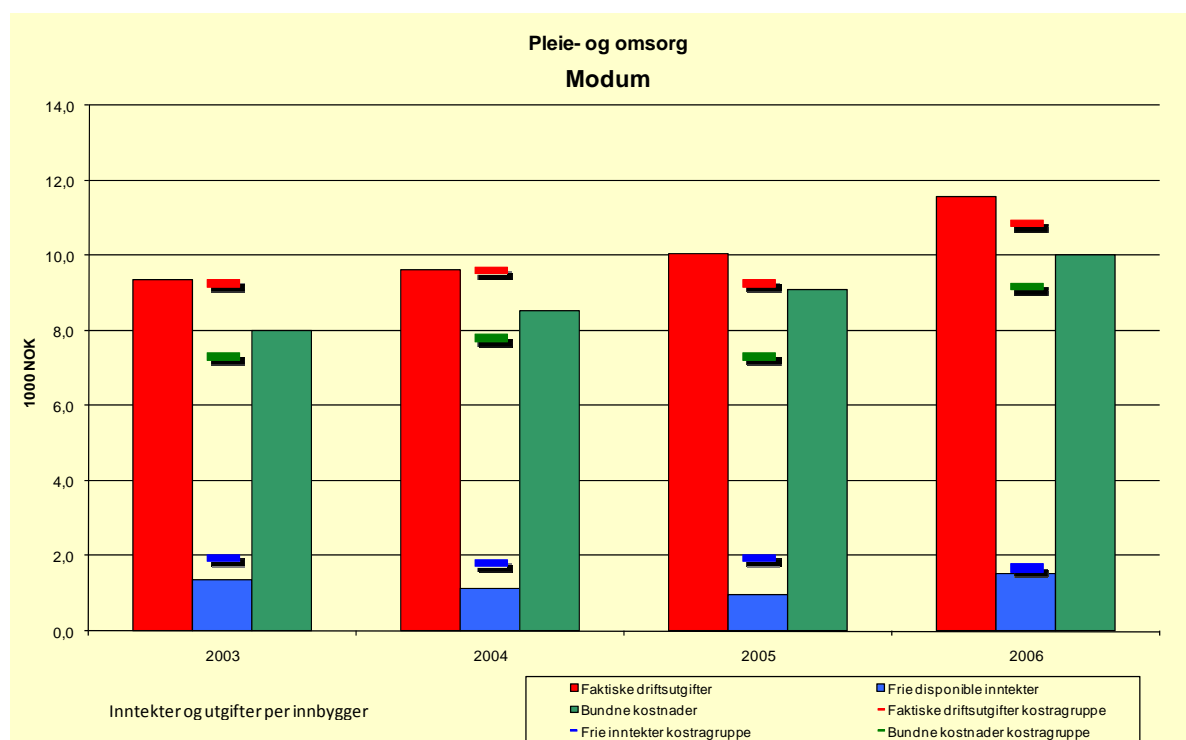
regner med å ha full dekning ved hovedopptaket våren 2008, og har igangsatt prosjektering av to barnehager.

Rammene for sektoren har vært relativt uendret de siste årene. Sektoren oppfyller krav til antall fagutdannede og antall ansatte per barn. Andel ansatte med førskolelærerutdanning har imidlertid gått noe ned fra 2005 til 2006, og det er en utfordring å skaffe pedagoger.

Kommunen innførte maksimalsats på foreldrebetaling på 2000 kroner pr. måned for en heldagsplass. Satsen for kostpenger i barnehagen er 220 kroner. Det serveres varmmat en dag i uka og frukt – og brødmåltid en gang pr dag.

Barnehagen har to bærbare pc'er som er tilgjengelige for barna, og 4 stasjonære som er tilgjengelig for de ansatte i barnehagen. Det er ønskelig med større voksen- og pedagogtetthet i barnehagen.

1.5 Nærmere om velferdstilbudet innenfor pleie og omsorg (PO)

Pleie og omsorgssektoren er en prioritert sektor, og kommunen har brukt mer enn de øvrige kommunene i AV gruppe 4 fra 2005 til 2006. Fra 2003 til 2006 har kommunen imidlertid ligget under de andre kommunene i denne kommunegruppa når det gjelder bruk av frie disponible inntekter i denne sektoren. Den økte ressursbruken er til dels demografidrevet, men også knyttet til stadig flere ressurskrevende brukere.

Kommunens økte ressursbruk er knyttet til at det er flere eldre over 67 år som mottar hjemmehjelp og som er beboere i institusjon. I tillegg er det flere under 67 år som mottar hjemmetjenester fra 2005 til 2006. Økt ressursbruk skyldes også i stor grad økte kostnader til vikarutgifter i sektoren. Stadig flere ansatte går i 100 prosent stillinger, og overtidsgodtgjørelse utløses derfor også oftere enn før.

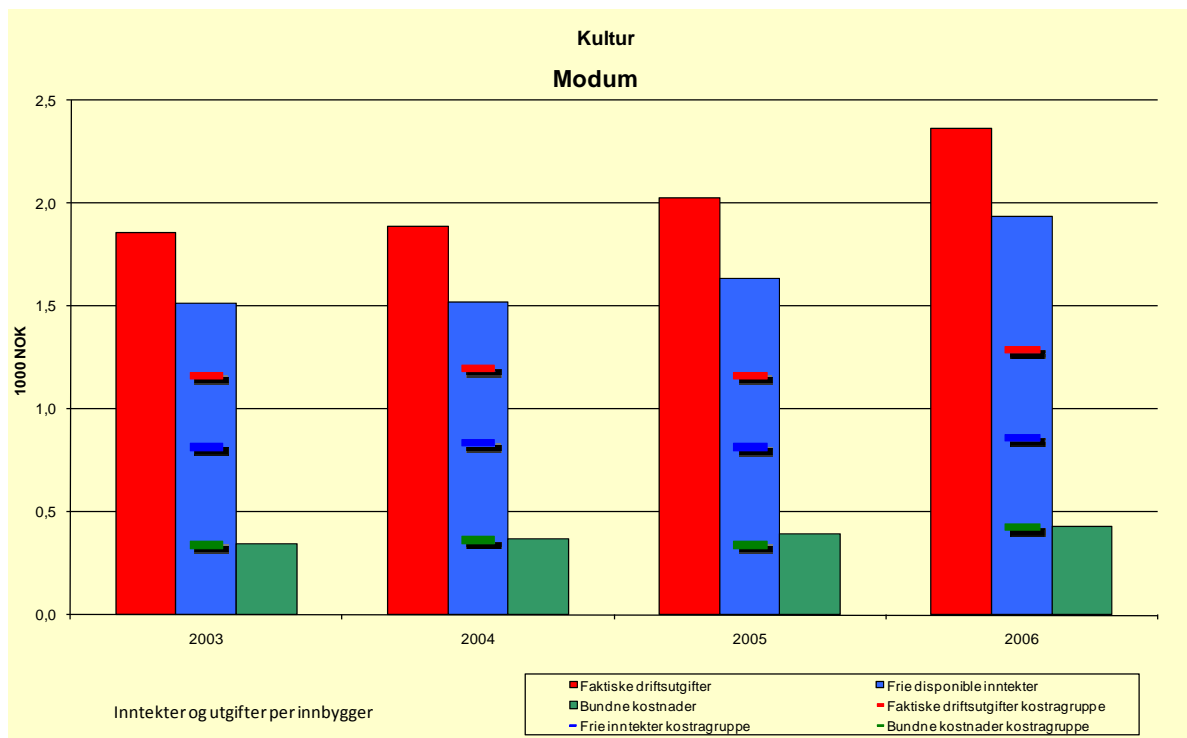
Grunnbemanningen på sykehjemmet (Modumheimen) er bra. Det har det siste halve året vært spesielt vanskelig å rekruttere sykepleiere og ufaglærte hjemmehjelpere til kommunen.

Løpende behovsprøving tilsier større etterspørsel enn tilbud, både i institusjoner og i hjemmetjenestene. Dette innebærer at det kan ta noe tid fra et omsorgsvedtak er fattet til det iverksettes, avhengig av hvor akutt behovet er. På Modumheimen som har 83 beboere har alle enerom fra 2007. Det er imidlertid nesten konstant overbelegg, noe som innebærer at noen pasienter likevel må dele rom. Beboerne må dele på 5 bad og noen beboere må også del wc. Sykehjemmet er relativt nedslitt, men noen rom har blitt pusset opp den senere tid.

I hjemmetjenesten får de eldre i snitt 2 timer hver 2. uke. Man prøver i tillegg å legge til rette for at brukeren får besøk av den samme hjemmehjelpen. Det er ikke ventelister til hjemmebaserte tjenester, men det er likevel slik at det er fattet vedtak om tilbud som ikke er iverksatt.

.

1.6 Nærmere om velferdstilbudet innenfor kultur og fritid

Kommunen gir ikke inntrykk av økt tilbud innen kultursektoren, men kommode viser at dett er en prioritert sektor. Modum har siden 2003 ligger nivåmessig godt over de andre kommunene på kultursektoren.

Kommunen har to idrettsanlegg; Furumo svømmehall og Modumhallen (idrettsanlegg). Det ble uført omfattende vedlikeholdsarbeider i både svømmehallen og Modumhallen i 2006. Lag og foreninger spiller en viktig rolle i etablering og drift av idrettsanlegg i kommunen. Alle lag og foreninger som søker om støtte til idrettsanlegg får 1/3 i kommunal støtte og Modum bruker mye på idrett.

Kulturskolen gir et desentralisert tilbud primært innen musikk i aldersgruppen 0-19 år. Kulturskolen hadde høsten 2007 301 elever og 10 - 12 stykker på venteliste. Antall elever har økt fra 146 i 2005. Det er ønskelig å utvide tilbudet i kulturskolen innen blant annet sang gitar, og estetiske fag, men det er det vanskelig å rekruttere lærere. Kostratall viser at kommunen bruker langt mer pr innbygger på musikk - og kulturskole i 2006 enn i 2003.

Biblioteket i Modum har en avdeling på Åmot og en på Vikersund. Kommunen har også kulturhus og kino med et snitt på to arrangementer pr dag.

Kostraindikatorer 2003 – 2006:

0623 Modum	Andel ansatte med førskolelærerutdanning	22,9	25,5	25,9	24
0623 Modum	Andel barn 1-5 år med barnehageplass	65,3	66,7	73	76,7
0623 Modum	Andel innbyggere 67 år og over som er beboere på institusjon	5,8	5,7	-0,3	4,4
0623 Modum	Andel innbyggere 67 år og over som mottar hjemmetjenester	24,3	24,2	24,8	25,9
0623 Modum	Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	71,9	70,7	67,7	100
0623 Modum	Antall elever per datamaskin	12,2	10,4	8,1	7,3
0623 Modum	Herav elever per undervisningsrelatert årsverk	11,7	11,4	11,7	11,5
0623 Modum	Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	1,9	2,4	3,7	3,3
0623 Modum	Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger	193	190	192	211
0623 Modum	Netto driftsutgifter til idrett per innbygger	470	491	546	564
0623 Modum	Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per innbygger	159	182	191	232
0623 Modum	Netto lånegjeld i kroner per innbygger	-766	7243	10303	11858